

НОРВЕЗЬКА РАДА У
СПРАВАХ БІЖЕНЦІВ

Спільна заява: Чотири глави держав, Чотири гуманітарні питання

Неурядові організації, що надають гуманітарну допомогу на сході України, закликають учасників «Нормандської четвірки» відстоювати принципи гуманності на майбутній зустрічі

Як гуманітарні організації, які надають допомогу людям, що постраждали від збройного конфлікту на сході України, ми вітаємо керівництво України, Франції, Німеччини та Російської Федерації щодо відновлення переговорів з розв'язання конфлікту. Це є досить позитивною ознакою того, що ці країни - так звана Нормандська четвірка - домовилися зустрітися для спільної роботи над врегулюванням конфлікту. Нещодавні події дали багатьом людям надію на те, що заходи, вжиті за рішеннями цих переговорів, можуть полегшити життя 3,5 мільйонів людей, які сьогодні гостро потребують гуманітарної допомоги.

Майже шість років конфлікту забрали життя понад 3300 цивільних осіб, і це сильно позначилося на здатності людей виживати в умовах погіршення соціально-економічної ситуації як на підконтрольній, так і на непідконтрольній уряду території. Близько 5,2 мільйона осіб продовжують страждати через бойові дії, розлуку з близькими людьми і різні адміністративні перешкоди.

Життя, гідність і добробут людей по обидві сторони лінії зіткнення є нашою спільною турботою, і тому ми закликаємо всі сторони переговорів у форматі Нормандської четвірки включити до порядку денного наступні пункти для обговорення:

1. Остаточне припинення бойових дій

Тривалі бойові дії продовжують забирати життя, погіршують економічну ситуацію і перешкоджають відновленню. З огляду на ці реалії, першочерговим заходом має стати негайне припинення бойових дій і дотримання режиму припинення вогню. Чим довше тривають бойові дії, тим більш існуюча психологічна травма в регіоні загострюється, і люди вичерпують як психологічні, так і фінансові механізми виживання.

→ *Негайне припинення бойових дій і дотримання режиму припинення вогню.*

2. Захист цивільного населення і об'єктів цивільної інфраструктури

В умовах збройного конфлікту цивільне населення і цивільні об'єкти, включаючи критично важливу цивільну інфраструктуру, не повинні ставати об'єктами нападу. До того ж міжнародне гуманітарне право зобов'язує сторони конфлікту вживати всіх можливих заходів безпеки, щоб уникнути і в будь-якому випадку звести до мінімуму число випадкових жертв або поранень цивільних осіб, а також масштаби збитку, заподіяного цивільним об'єктам.

Житлові райони не можуть служити ціллю або використовуватися в якості щита. Аналогічним чином, об'єкти цивільної інфраструктури, які використовуються для надання цивільному населенню необхідних послуг, таких як вода, електрика і газ, не повинні піддаватися нападам або ризику пошкодження чи руйнування в ході військових дій, що ведуться поблизу.

У 5-кілометровій зоні від лінії зіткнення [приблизно дві третини медичних закладів повідомили про пошкодження з початку конфлікту, з яких 48% все ще потребують відновлення](#). У той самий час [34% служб первинної медико-санітарної допомоги, розташованих поблизу лінії зіткнення, відчувають перебої з електрикою і не мають резервного генератора, а 22% відчувають перебої з водопостачанням](#).

З 2016 року система водопостачання в зоні військового конфлікту була пошкоджена більше 350 разів. Коли система водопостачання зазнає пошкоджень внаслідок бойових дій або через відсутність постійного обслуговування, більше чотирьох мільйонів людей втрачають доступ до питної води. У цьому регіоні майже кожна третя людина щодня або щотижня відчуває перебої з водою.

НОРВЕЗЬКА РАДА У
СПРАВАХ БІЖЕНЦІВ

Занепокоєння викликає й той факт, що Україна на сьогодні є однією з найбільш замінованих країн у світі. Протягом останніх чотирьох років в Україні зафіксовано найбільшу кількість протитранспортних мінних інцидентів ніж будь-де на всій планеті. І все-таки міни продовжують закладати. Трагічно, що інциденти, пов'язані з мінами та вибухонебезпечними пережитками війни, є основною причиною трагічних випадків, пов'язаних з дітьми. Наявність мін та вибухонебезпечних пережитків війни призводить до загибелі та тяжких травм, а також знижує можливості цивільного населення отримати доступ до засобів для існування, таких як сільськогосподарські угіддя, та основних послуг.

- ➔ *Створення зон безпеки навколо життєво важливих об'єктів інфраструктури водопостачання має вирішальне значення для задоволення основного права людей на воду належної якості в достатній кількості.*
- ➔ *Всі медичні установи мають бути недоторканими і перебувати під захистом за будь-яких обставин. Медичні установи не можуть бути об'єктами нападів, і доступ до них не може бути обмежений.*
- ➔ *Для розмінування та знешкодження нерозірваних снарядів та вибухових пристроїв в цивільних та населених районах потрібно більше ресурсів. Без цих ресурсів утилізація мін потребуватиме десятиліть, протягом яких цивільне населення продовжуватиме стикатися з ризиками, пов'язаними з мінами та іншими вибуховими пристроями.*

3. Розширення гуманітарного доступу по обидва боки лінії зіткнення

Гуманітарна допомога часто є єдиною надією для людей, що опинилися в зоні конфлікту.

На території, що не контролюється урядом (НПУТ), люди живуть у зростаючій ізоляції та постійній боротьбі за доступ до послуг. Значна частина населення працездатного віку виїхала, одна третина із сотень тисяч людей, які залишаються на НПУТ, є літніми людьми. Але, незважаючи на гострі потреби, надходження гуманітарної допомоги на непідконтрольну уряду територію залишається обмеженим.

На контрольованій урядом території складна нормативно-правова база, що регулює надання гуманітарної допомоги, й досі не відповідає характеру надання надзвичайної допомоги. Це створює операційні та фінансові загрози для організацій, які прагнуть надати таку допомогу, і, в свою чергу, обмежує можливості організацій щодо надання допомоги нужденним людям.

- ➔ *Забезпечення розширеного та якісного гуманітарного доступу на непідконтрольну уряду територію.*
- ➔ *Якнайшвидше ухвалення законів про надання гуманітарної допомоги.*

4. Гарантії безпеки і почуття власної гідності людей, які перетинають лінію розмежування для отримання необхідних послуг

Люди, які раніше жили в єдиному Донбаському регіоні, з початку збройного конфлікту виявилися розділеними лінією розмежування довжиною в 427 км. Сім'ї були розділені, підприємства зруйновані, а доступ до об'єктів сфери послуг значно скоротився. Проте, понад мільйон випадків перетину лінії розмежування, що реєструються щомісяця, доводять, що цей зв'язок залишається міцним і необхідним. Люди перетинають лінію розмежування, щоб отримати пенсії, перевірити стан своєї власності, отримати необхідні документи або медичні послуги, підтримувати зв'язок із близькими. Однак такі поїздки забирають багато часу і коштів. Недавні зміни на пунктах перетину дещо поліпшили ситуацію, що є важливою ознакою підвищеної уваги до цієї проблеми. Проте, кількість пунктів перетину залишається недостатньою, зокрема в Луганській області, де є лише один такий пункт, який призначений тільки для пішоходів (транспортним засобам заборонено перетин). Регулярно утворюються черги, а співробітники сервісних центрів на контрольованій урядом території постраждалого від конфлікту регіону насилу справляються в умовах збільшення потоку людей, які звертаються до них за допомогою. Тільки за першу половину 2019 року на пунктах перетину померло 34 людини.

НОРВЕЗЬКА РАДА У
СПРАВАХ БІЖЕНЦІВ

→ *Вкрай необхідні додаткові пункти пропуску між підконтрольними і непідконтрольними уряду територіями.*

Бойові дії та патова політична ситуація протягом більш ніж п'яти років призвели до надмірних втрат серед цивільного населення. Зважаючи на це, необхідно забезпечити безпеку і гідність людей відповідно до принципів міжнародного гуманітарного права. Прогрес за цими вищезазначеним пунктам дозволить пом'якшити гуманітарні наслідки конфлікту і буде сприяти відновленню довіри між сторонами.

Коли відбудуться перемовини в рамках «Нормандської четвірки», проблеми цивільного населення повинні бути в центрі уваги. Якщо це станеться, результатом будуть позитивні зміни для мільйонів людей, які все ще страждають від цього конфлікту.

Організації підписанти:

Данська Рада у справах біженців (Danish Refugee Council, DRC)

Норвезька рада у справах біженців (Norwegian Refugee Council, NRC)

Людина в біді (People in Need, PIN)

Право на захист

Лікарі світу (Médicos del Mundo, MdM)

Première Urgence Internationale (PUI)

Save the Children International

Terre des Hommes (TDH)

Triangle Génération Humanitaire